

Centrum voor Publieksparticipatie
Ontwerp Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
Postbus 30316
2500 GH DEN HAAG

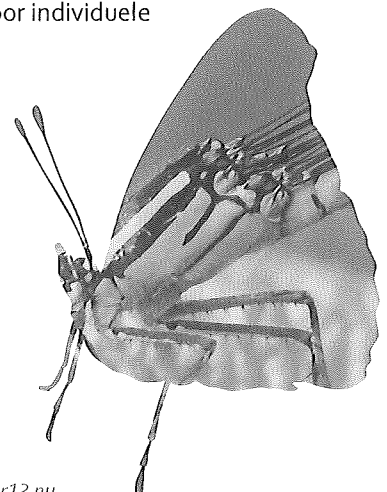
12 september 2011 | Kenmerk: TW/hdv/11049 | Betreft: zienswijze plan Milieueffectrapport behorende bij de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Geachte mevrouw, heer,

Naar aanleiding van de opstelling van de Ontwerp Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur heeft het ministerie van IenM een plan Milieueffectrapport laten samenstellen. In deze brief geeft De Vlinderstichting haar zienswijze betreffende deze planMer. Ons belang is dat wij verwachten dat het behoud van vlinders en libellen in Nederland sterk gebaat is bij een goed ontwikkelde Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Momenteel hebben de ministeries EL&I en IenM aangegeven te verwachten dat het oppervlak van 600.000 ha EHS voldoende is voor de bescherming van de Nederlandse flora en fauna. Eerder werd hiervoor 728.000 ha noodzakelijk geacht. Om duidelijkheid te krijgen over de mogelijke milieueffecten, heeft het ministerie aan Royal Haskoning en Geodan de opdracht gegeven een planMer op te stellen. De conclusies in dat document zijn als volgt samengevat weergegeven:

1. Op korte termijn worden geen significant negatieve gevolgen verwacht.
2. Op de lange termijn, over dertig jaar, kunnen negatieve effecten optreden, maar dat is nog niet goed te bepalen. Mogelijke negatieve effecten worden in de planMer als onzeker genoemd omdat andere factoren kunnen meespelen zoals klimaatsverandering, positieve effecten van Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en positieve effecten van groenblauwe dooradering. Daarnaast wordt in het ontbreken van een termijn voor het realiseren van de biodiversiteitsdoelstellingen aanleiding gezien om te mogen concluderen dat het later behalen van doelstellingen niet als significant effect beoordeeld moet worden.

De Vlinderstichting is van mening dat de effecten van de Ontwerp Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur onvolledig zijn weergegeven in de voornoemde MER voor de termijn van 30 jaar. In de planMer wordt gesteld dat de effecten alleen op een abstract niveau beoordeeld kunnen worden. Ook moet inzage gegeven worden in de effecten op individuele soorten. Zelfs de aanwijzing van Natura2000-gebieden kan plaatsvinden op basis van één soort. Zonder aandacht voor individuele soorten is de weergave van de effecten van het herijken van de EHS minder concreet dan gewenst en mogelijk. Ook kan hierbij per soort worden aangegeven door welke maatregel of door welk scenario het herijken van de EHS al dan niet kan worden gecompenseerd. Een MVP-analyse (Minimum Viable Population, zie overzicht van Traill et al., 2007) van de meest urgente gevallen, vaak gericht op een termijn van honderd jaar, zou hier veel meer duidelijkheid over geven. Interacties met klimaatsverandering, resultaten van PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) en groenblauwe dooradering zijn naar onze verwachting beperkt, omdat het oppervlak en de configuratie van de leefgebieden slechts in geringe mate worden

beïnvloed door de genoemde factoren. Maar ook in de gevallen waarbij deze interacties wel significant zijn, zal gelijktijdig het niet vergroten of verbinden van oppervlakken leefgebied vaak nog steeds een zelfstandig significant effect hebben. Al decennia lang worden oppervlak en configuratie van leefgebieden beschouwd als de krachtigste factoren voor de toekomstige overlevingskansen van populaties (MacArthur & Wilson, 1967; Hanski, 1991).

Een voorbeeld. Het is het noodzakelijk dat de effecten van het niet realiseren van de Natte As in Noord-Nederland voor de volgende vijf soorten worden weergegeven: gevlekte witsnuitlibel (Europese habitatrictlijnsoort), groene glazenmaker (Europese habitatrictlijnsoort), grote vuurvlieder (Europese habitatrictlijnsoort), zilveren maan (Nederlandse Rode Lijst-soort) en de aardbeivlieder (Nederlandse Rode Lijst-soort). Het leefgebied van deze soorten is de afgelopen decennia afgenomen, de aanleg van de Natte As vormt een essentieel onderdeel van de bescherming. De positie van de grote vuurvlieder is extra belangrijk, omdat deze soort nu nog slechts in twee gebieden voorkomt. Dit zijn de Weerribben en de Rottige Meente, gelegen aan weerszijden van de grens tussen Friesland en Overijssel. Met de herijking van de EHS en het schrappen van de robuuste verbindingzone de Natte As worden deze twee populaties straks niet met elkaar verbonden. Mitigerende maatregelen zijn naar onze mening vrijwel niet voorhanden. De toekomstige kansen op het behoud van de kleinste van deze wereldwijd verder nergens aan te treffen populaties worden met de herijking van de EHS, naar onze verwachting, significant verkleind.

Ten slotte zijn wij van mening dat het later behalen van doelstellingen uitsluitend in die gevallen een niet significant effect kan zijn, wanneer ingeschat wordt dat herstel van duurzame populaties nog steeds realiseerbaar is. Bij de populaties waarvoor de herijking van de EHS veroorzaakt dat herstel niet meer verwacht mag worden, ook niet op (veel) langere termijn, is er volgens ons wel degelijk een significant effect op het realiseren van de biodiversiteitsdoelstellingen. In die gevallen speelt de termijn immers geen rol. Dit betreft in het bijzonder soorten met momenteel geïsoleerd gelegen populaties, welke zouden profiteren van de aanleg van verbindingzones met zware inrichtingseisen.

Wij vertrouwen erop dat u de effecten op soorten meeneemt bij de uitwerking van de definitieve MER, zodat zorgvuldige en deugdelijke besluitvorming mogelijk wordt.

Met vriendelijke groeten,

DE VLINDERSTICHTING

Ir. T.M. Wolterbeek

Directeur

Aangehaalde bronnen:

MacArthur R.H., Wilson, E.O. (1967) *The theory of island biogeography*. Princeton Univ. Press., Princeton.

Hanski, I. (1991) *Single-species metapopulation dynamics: concepts, models and observations*. In Gilpin, M. & Hanski, I. (eds.)

Metapopulation dynamics: Empirical and theoretical investigations: 17-38. Academic Press, London.

Trill, L.W., Bradshaw, C.J.A., Brook, B.W. (2007) *Minimum viable population size: a meta-analysis of 30 years of published estimates*. *Biological Conservation* 139 (1-2): 159-166.